

Hem>Familjefrågor och arv>Underhåll till familjemedlemmar

Obs. Nyligen ändrades ursprungsversionen på [nl](#) av den här sidan. Våra översättare håller på att översätta den nya sidan till svenska.

nederländska

Swipe to change

Underhåll till familjemedlemmar

Nederländerna

1 Vad omfattar begreppen "underhåll" och "underhållsskyldighet" i praktiken? Vem måste betala underhåll till vem?

Underhåll är en skyldighet att bidra till den underhållsberättigades levnadskostnader. Underhållsskyldighet uppkommer genom blodsband och släktskap samt (tidigare) äktenskap.

Vem måste betala underhåll till vem?

- Föräldrar till sina barn
- Barn till sina föräldrar
- En fränskild make till den andra maken (f.d. registrerade partnerskap)

Den underhållsskyldighet som finns mellan makar under äktenskapet fortsätter efter äktenskapets upplösning. Domstolen kan i dom om äktenskapsskillnad eller i en senare dom på den ena makens begäran fastställa att den andra maken efter äktenskapsskillnaden ska betala underhållsbidrag till den förstnämnda maken om den makens inkomster inte räcker till för hans eller hennes levnadskostnader (och om han eller hon inte rimligtvis kan förväntas få sådana inkomster). När domstolen fastställer underhållsbidraget ska den beakta den ena exmakens behov och den andra ex-makens (ekonomiska) tillgångar. Andra omständigheter än ekonomiska kan också ha betydelse, exempelvis äktenskapets eller samboförhållandets längd. Om domstolen inte anger någon tidsgräns för underhållsskyldigheten upphör den automatiskt att gälla efter 12 år. Domstolen kan på yrkande av den underhållsberättigade maken förlänga denna tidsperiod om han eller hon har särskilda ekonomiska svårigheter. Efter ett kort barnlöst äktenskap (om högst 5 år) varar underhållsskyldigheten i princip inte längre än den tid äktenskapet varade.

Detsamma gäller för underhåll mellan partner i ett tidigare registrerat partnerskap.

Makarna kan även själva avtala om underhåll utan att blanda in domstolen. Sådana överenskommelser fastställs ofta i avtal om äktenskapsskillnad. I praktiken kommer domstolen att bekräfta detta avtal i domen om äktenskapsskillnad. Denna bekräftelse ger den underhållsberättigade ett större mått av rättssäkerhet.

Andra kategorier av underhållsskyldighet:

Makar/registrerade partner

Makar och registrerade partner ska båda utom i undantagsfall bidra till hushållsutgifterna. De kan komma överens om en annan ordning i äktenskapsförord eller partnerskapsavtal.

Biologisk fader/stadigvarande partner till modern

Barnets biologiska fader ska svara för (det icke erkända) barnets underhåll så länge som barnet inte har några juridiska familjeband med honom eller någon annan man (med andra ord när det inte finns någon juridisk fader). Detsamma gäller för en stadigvarande partner till modern som samtyckt till en akt som kan ha resulterat i det barn som hon sedan fick.

Gemensam vårdnad

Den som utan att vara förälder delar på vårdnaden om ett barn med en förälder är underhållsskyldig gentemot barnet (artikel 1:253w BW).

Underhållsskyldigheten varar fram till dess att barnet fyller 21 år, då den gemensamma vårdnaden upphör i samband med att barnet blir myndigt.

I vilka fall?

Huvudregeln är att underhållsskyldighet endast föreligger om den underhållsberättigade har behov av underhåll. En person anses behöva underhåll om hans eller hennes inkomster inte räcker till för den egna försörjningen och han eller hon inte heller rimligtvis kan förväntas få sådana inkomster.

Undantag

Ett undantag från huvudregeln är föräldrars och biologiska faders underhållsskyldighet gentemot sina barn (upp till 21 år). I dessa fall föreligger underhållsskyldighet även om den underhållsberättigade inte har något behov.

2 Upp till vilken ålder kan ett barn få underhållsbidrag? Skiljer sig underhållsreglerna åt i fråga om barn och vuxna?

När det rör sig om barn under 18 år (underåriga barn) ska föräldrarna betala för omvårdnad och fostran. Detta avser levnadskostnader och andra kostnader som ett barn medför, exempelvis för utbildning och fritidsaktiviteter. Föräldrarna är skyldiga att svara för kostnaderna för omvårdnad och fostran efter förmåga. Detta gäller även om barnet har egna tillgångar och/eller inkomster.

När det rör sig om barn som är mellan 18 och 20 år (unga vuxna) ansvarar föräldrarna för levnads- och utbildningskostnaderna. Levnads- och utbildningskostnaderna ska i praktiken motsvara kostnaderna för omvårdnad och fostran. Underhållsskyldigheten är inte beroende av den underhållsberättigades behov.

Den utvidgade underhållsskyldigheten gäller även för denna kategori av barn, oavsett om de har egna inkomster från anställning eller tillgångar eller om de är gifta. Barnets egna inkomst avgör emellertid i vilken omfattning de behöver underhållsbidrag.

När det rör sig om barn som är 21 år eller däröver är föräldrarna endast underhållsskyldiga om barnet har behov av underhåll och inte kan ta hand om sig själv. Exempel på detta är fysiska eller psykiska funktionsnedsättningar.

3 Ska jag vända mig till en behörig myndighet eller domstol för att få underhåll? Hur går det till i stora drag?

Det belopp som den underhållsskyldige ska betala kan antingen bestämmas av parterna själva och slås fast i ett avtal eller i ett domstolsavgörande. I samband med mål om äktenskapsskillnad yrkas det ofta att domstolen även ska ta ställning till frågan om underhåll till ex-make eller barn.

4 Kan en ansökan göras för en släktings, en närståendes eller ett underårigt barns räkning?

Nej. Ansökan måste lämnas in av den underhållsberättigades advokat. Underhållsberättigade får inte lämna in en ansökan utan biträde av advokat. Underåriga barn företräds av sin förmyndare (vanligtvis en förälder).

5 Om jag tänker ta ärendet till domstol, hur vet jag vilken domstol som är behörig?

Här görs skillnad på internationell behörighet (är nederländsk domstol behörig?) och nationell behörighet (vilken nederländsk domstol är behörig?).

Internationell behörighet inom Europeiska unionen

När det gäller den nederländska domstolens internationella behörighet är den så kallade [Bryssel I-förordningen](#) tillämplig i mål inom Europeiska unionen.

Denna förordning innehåller regler om domstolars behörighet i fråga om underhållsbidrag.

Enligt artikel 2 i förordningen ska en underhållsberättigad (kärande) enligt huvudregeln väcka talan mot en underhållsskyldig (svarande) som har hemvist i Nederländerna vid nederländsk domstol.

Bryssel I-förordningen innehåller också en alternativ regel för underhållsskyldighet. Enligt artikel 5.2 kan talan mot en svarande som har hemvist i en medlemsstat väckas i en annan medlemsstat

vid domstolen på den ort där den underhållsberättigade har sin hemvist eller vanliga vistelseort

eller, om talan har samband med någons familjerättsliga status, t.ex. skilsmäso- eller faderskapsärenden, vid den domstol som är behörig att pröva denna fråga, såvida inte behörigheten endast grundar sig på den ena partens medborgarskap.

Enligt den första punkten kan en underhållsberättigad som har hemvist i Nederländerna väcka talan mot en underhållsskyldig som har hemvist i exempelvis Frankrike vid en nederländsk domstol, som har internationell behörighet enligt artikel 5.2. Domstolen på den ort där käranden har sin hemvist är behörig.

I fråga om underhållsskyldighet inom Europeiska unionen har dessutom rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet (nedan kallad *underhållsförordningen*) varit i kraft sedan den 18 juni 2011.

Behörighetsreglerna i underhållsförordningen är i stort sett desamma som i Bryssel I-förordningen. Huvudregeln är att domstolen på den plats där svaranden eller den underhållsberättigade har sin hemvist har behörighet i underhållsärenden. Till skillnad från Bryssel I-förordningen innehåller underhållsförordningen inget krav om att svaranden ska ha sin hemvist i en medlemsstat.

Internationell behörighet utanför Europeiska unionen

När det gäller den nederländska domstolens internationella behörighet gäller följande i mål utanför Europeiska unionen: Om svaranden (den underhållsberättigade eller den underhållsskyldige) bor i ett land som inte tillhör Europeiska unionen är Bryssel I-förordningen inte tillämplig och de nederländska domstolarna är då behöriga enligt civilprocesslagen (*Wetboek van Burgerlijke rechtsvordering*). Den nederländska äktenskapsskillnadsdomstolen har då rätt att fatta interimistiska beslut i mål om äktenskapsskillnad eller i frågor som har samband därmed, exempelvis underhållsbidrag eller rätten att bo kvar i den gemensamma bostaden. De nederländska domstolarna har därmed behörighet att ta upp ett separat yrkande om underhållsbidrag om käranden eller någon av de berörda parterna enligt ansökan bor i Nederländerna eller om målet på något annat sätt har tillräcklig koppling till nederländsk behörighet, om parterna bestämmer att nederländsk domstol ska ha behörighet eller om den berörda parten deltar i förfarandet utan att bestrida domstolens behörighet.

Nationell behörighet

Vad gäller de nederländska domstolarnas nationella behörighet är det underrätterna som enligt reglerna om behörig domstol (underrätt, överrätt eller Nederländernas högsta domstol) har behörighet i mål om underhåll. Den behöriga underrätten framgår av civilprocesslagen. Det är underrätten på den ort där käranden (eller en av kärandena) eller någon av de berörda parterna enligt ansökan har sin hemvist som har behörighet eller om sådan hemvist saknas, underrätten på den ort där en av dem faktiskt bor.

6 Måste jag gå via en mellanhand för att inleda en domstolsprocess (t.ex. en advokat, ett särskilt organ eller en central eller lokal myndighet)? Om inte, hur går man tillväga?

Ett yrkande om att fastställa, ändra eller upphöra med utbetalningen av ett underhållsbidrag ska inges av en advokat. Advokaten ska företräda käranden i rättegången. Namn på advokater och deras adresser finns på [advokatsamfundets](#) webbplats.

Det finns också en [sammanslutning av familjerättsadvokater och medlare i äktenskapsskillnader](#) där medlemmarna bl.a. är specialiserade på äktenskapsskillnader och underhåll. De är även specialiserade på medling i äktenskapsskillnader och allt vad det innebär.

7 Måste jag betala avgifter för att inleda en process? Om ja, hur mycket? Om mina ekonomiska tillgångar är otillräckliga, kan jag då få rättshjälp för att täcka rättegångskostnaderna?

Ett bidrag till kostnaderna för domstolsförfarandet ska betalas som en del av kostnaderna för rättskipningen. Det rör sig om ansökningsavgiften. Dessutom tillkommer advokatkostnader och kostnader för utmätningmätn.

Om en rättssökande inte kan betala advokatkostnaderna (fullt ut) kan han eller hon under vissa omständigheter ha rätt till rättshjälp. Detta kallas för rättshjälpsärende. Staten betalar en del av kostnaderna och den rättssökande betalar en rättshjälpsavgift. Rättshjälpsavgiftens storlek beror på den rättssökandes inkomster och ekonomiska tillgångar. [Rättshjälpsmyndigheten](#) beviljar rättshjälpen. Den rättssökande ska inge en ansökan om rättshjälp till myndigheten i den domkrets (dvs. överrättens domkrets) där advokatens kontor finns. I praktiken görs ansökan ofta av advokaten, om han eller hon redan har anlitats före ansökan om rättshjälp.

Vidare ska ett intyg om inkomster och tillgångar (erhålls från kommunen i hemvistorten) uppvisas. Detta intyg ska bifogas ansökan till rättshjälpsmyndigheten, som sedan utreder om den rättssökande har rätt till rättshjälp. Om så är fallet utfärdas en handling som visar att rätt till rättshjälp föreligger. Ansökningsavgiften sätts också ned i dessa fall.

Rätt till rättshjälp föreligger också vid gränsöverskridande tvister, dvs. om sökanden bor i ett annat land än i Nederländerna. Detta följer av det europeiska [direktivet om rättshjälp i gränsöverskridande ärenden](#). Rättshjälp kan med stöd av artikel 23A–23K i lagen om rättshjälp (*Wet op de rechtsbijstand*) sökas via rättshjälpsmyndigheten i Haag med hjälp av det standardformulär som är bifogat direktivet och som är detsamma för alla medlemsstater.

Vid behov kan [rättshjälpsmyndigheten](#) hjälpa till med valet av advokat. Rättshjälpsmyndighetens adress anges i svaret på fråga 14.2.

8 Vilken typ av underhåll kan domstolen bevilja? Om underhållsbidrag beviljas, hur fastställs det? Kan domstolens beslut ändras för att ta hänsyn till ändrade levnadskostnader eller familjeförhållanden? Hur görs det i så fall (t.ex. genom automatisk indexering)?

Domstolen ska vid sin prövning beakta behoven hos den person som har framställt ett yrkande om eller erhåller underhållsbidrag och vilka tillgångar (ekonomiska) som den person har som ska betala eller betalar underhållsbidrag. Behov och tillgångar är relativa begrepp. Domstolen har en viss frihet att beakta omständigheterna i det enskilda fallet. Riktlinjer har utarbetats av domstolarna ("Trema-standarderna"), men dessa är dock inte bindande för domstolen.

Domstolen tar hänsyn till följande slags inkomster och utgifter:

Inkomst från anställning

Inkomst från sidoanställning

Studiestipendier

Förmåner

Pension

Inkomst från (andrahands)uthyrning

Ränta och annan avkastning på tillgångar

Bidrag till andra personers hushållsförsörjning med vilka hushållet delas
Befintliga möjligheter att öka inkomsterna (inkomstkapacitet)
Deklarationer över tillgångar
Hyresbetalningar
Amorteringar och ränta samt fasta avgifter (den del av lånet som ännu inte har betalats ska också anges här)
Försäkringspremier
Nödvändiga regelbundna resekostnader
Ekonomiska skyldigheter gentemot andra
Kostnader för specialistvård för den underhållsskyldige och/eller någon i hans eller hennes familj
Utgifter för att generera inkomster
Eventuella skuldebrev

Lagstadgad indexreglering

Varje år fastställer justitieministeriet den procentsats som ett underhållsbidrag som fastställts av domstol eller genom avtal ska öka med enligt lag. Vid beräkningen av denna procentuella ökning ska ministeriet beakta löneutvecklingen i näringslivet och i den offentliga sektorn samt i andra sektorer. Procentsatsen offentliggörs i *Staatscourant* (den nederländska statens officiella tidning).
Det finns flera undantag från denna automatiska justering av underhållsbidragen. Såväl parterna som domstolen kan bortse från den lagstadgade indexregleringen eller fastställa en alternativ indexering.

9 Hur och till vem betalas underhållet ut?

Underhåll till makar efter äktenskapsskillnad ska betalas direkt till den underhållsberättigade. Underhållsbidrag för underåriga barn vilket har fastställts av domstol ska betalas direkt till den förälder (eller förmyndare) som har hand om barnet.

10 Om den underhållsskyldige inte betalar frivilligt, vilka åtgärder kan vidtas för att tvinga honom eller henne att betala?

Om underhållsskyldigheten har fastställts i ett domstolsavgörande och den underhållsskyldige underlåter att betala underhåll till ett barn och/eller en partner, kan betalningen drivas in via [det nationella kontoret för indrivning av underhållsbidrag](#) (LBIO) i Rotterdam. Betalningen kan också drivas in av en utmätningssman. Om det inte finns något domstolsavgörande måste fallet prövas i domstol. En advokat måste då anlitas.

11 Vilka eventuella begränsningar i fråga om verkställighet finns, särskilt regler till skydd för den underhållsskyldige och preskriptionsfrister?

Vid utmätning av förmåner eller löner, måste gränsvärdet för undantag från utmätning beaktas. Begränsningsperioden för underhållsbidrag som ska betalas ut varje månad är 5 år. Om ett avgörande om skuldbelopp finns, dvs. om ett visst belopp har fastställts, uppgår begränsningsperioden till 20 år. För att en talan inte ska bli ogiltig, måste begränsningsperioden avbrytas.

12 Finns det något organ eller någon myndighet som kan hjälpa mig att driva in underhållet?

Den myndighet som hjälper till med att driva in underhållsbidrag till barn och/eller partner är [det nationella kontoret för indrivning av underhållsbidrag](#) (LBIO). LBIO måste få den underhållsberättigades tillstånd för att göra detta. LBIO får, om nödvändigt, driva in bidrag genom exekutiva åtgärder. LBIO får exempelvis beslagta den underhållsskyldiges lön, förmåner eller fasta eller lösa egendom.

Den underhållsberättigade kan utnyttja LBIO:s tjänster utan kostnad, om båda parter är bosatta i Nederländerna. Vid en begäran om indrivning, försöker man först undvika indrivning som medför kostnader genom kort medling och/eller en motivering. Detta är tillräckligt i nästan tre fjärdedelar av fallen. När LBIO tar över indrivningen betalar dock den underhållsskyldige kostnaderna till LBIO. LBIO tar ut en tilläggsavgift för indrivningen. Denna avgift utgör 15 procent av de månatliga beloppen och det underhåll som ska betalas i efterskott. Den underhållsskyldige får även stå för eventuella exekutiva kostnader.

13 Kan organet eller myndigheten träda i den underhållsskyldiges ställe för att betala hela eller en del av underhållet?

Trots att LBIO är en statlig myndighet, betalar inte denna några underhållskostnader. Staten kan göra detta om det rör sig om underhåll till barn eller rättshjälp.

14 Vad händer om jag bor i en medlemsstat och den underhållsskyldige bor i ett annat EU-land?

14.1 Kan man få hjälp av en myndighet eller organisation i medlemsstaten?

LBIO har även uppgifter när det gäller indrivning av underhåll internationellt. Dessa uppgifter följer av förordningar och konventioner som Nederländerna är part i.

Nederländerna är part i FN:s konvention om indrivning av underhållsbidrag i utlandet, som slöts i New York den 20 juni 1956 (New York-konventionen). Det är en konvention om ömsesidigt rättsligt bistånd, som syftar till att underlätta erhållandet av underhållsbidrag i internationella ärenden. Enligt konventionen har det därför inrättats en ordning med förmedlande och mottagande organ som ska hjälpa den underhållsberättigade att driva in underhållet. LBIO är Nederländernas förmedlande och mottagande organ.

Vem som helst som bor i Nederländerna och får problem med indrivning av underhåll från en underhållsskyldig som är bosatt utomlands (dvs. i ett land som är anslutet till New Yorkkonventionen) kan åberopa New York-konventionen. Konventionen avser underhåll såväl till barn som till partner.

Haagkonventionen av den 23 november 2007 om internationell indrivning av underhåll till barn och andra familjemedlemmar har sedan den 1 augusti 2014 varit i kraft mellan Europeiska unionen (med undantag för Danmark) och andra fördragsslutande stater. Konventionen gäller i EU-medlemsstaterna men även i Albanien, Bosnien och Hercegovina, Norge och Ukraina. När det gäller förbindelser mellan EU-medlemsstater har underhållsförordningen (förordning (EG) nr 4/2009) företrädesrätt.

Underhållskonventionen från Haag är tillämplig för barn under 21 år. Den kan utökas till att omfatta andra familjemedlemmar om båda fördragsslutande parter antar en förklaring i detta avseende.

Ansökningsformuläret [indrivning av underhållsbidrag i utlandet](#) ska användas vid utnyttjande av LBIO:s tjänster. Formuläret kan laddas ner från [LBIO:s webbplats](#).

De tjänster som LBIO och de utländska institutionerna utför inom ramen för New Yorkkonventionen och fördraget med Förenta staterna är i princip kostnadsfria. Kostnader kan uppstå i samband med rättsliga förfaranden utomlands eller vid indrivning av underhållsbidraget.

14.2 Hur kontaktar man den myndigheten eller organisationen?

I fråga om underhåll till barn och partner:

Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen ([LBIO](#))

Postbus 8901

3009 AX Rotterdam

I fråga om rättshjälp:

[Raad voor Rechtsbijstand](#),

Postbus 450,

2501 CL Haag

Tel.: +31703701414

I fråga om rättshjälp i internationella ärenden:

Raad voor Rechtsbijstand

Regiokantoor Den Haag

att. Jan Ouwehand

Laan van Meerdervoort 51B

2517 AE Haag

Tel.: +31(0)88 787 1320

E-post: j.ouwehand@rvr.org

15 Vad händer om jag bor utomlands och underhållsmottagaren bor i medlemsstaten?

15.1 Kan man vända sig direkt till en sådan myndighet eller organisation i medlemsstaten?

LBIO driver också in underhåll för underhållsberättigade som är bosatta utomlands från underhållsskyldiga som är bosatta i Nederländerna. Om en underhållsberättigad som är bosatt i en annan medlemsstat vill få underhåll från en underhållsskyldig som är bosatt i Nederländerna kan han eller hon åberopa den ordning som konventionen har inrättat. Han eller hon måste sedan ansöka hos det mottagande organet i Nederländerna (LBIO). Det mottagande organet vidtar sedan de åtgärder som är nödvändiga för att erhålla underhållet.

15.2 Hur kontakter man den myndigheten eller organisationen och vilken form av hjälp kan bli aktuell?

För kontaktuppgifter, se svaret på fråga 14.2.

16 Är medlemsstaten bunden av Haagprotokollet från 2007?

Ja.

17 Om medlemsstaten inte är bundet av Haagprotokollet från 2007, vilken lag är då tillämplig på underhållskrav enligt internationella regler på privaträttsens område? Vilka motsvarande internationella privaträttsliga regler gäller?

Ej tillämpligt.

18 Vilka regler gäller i fråga om möjlighet till rättslig prövning i gränsöverskridande tvister inom EU (enligt kapitel V i underhållsförordningen)?

Ett bidrag till kostnaderna för domstolsförandet ska betalas som en del av kostnaderna för rättskipningen. Det rör sig om ansökningsavgiften. Dessutom tillkommer advokatkostnader och kostnader för utmätningsmän. Om en rättssökande inte kan betala advokatkostnaderna (fullt ut) kan han eller hon under vissa omständigheter ha rätt till rättshjälp. Detta kallas för rättshjälpsärende. Staten betalar en del av kostnaderna och den rättssökande betalar en rättshjälpsavgift. Rättshjälpsavgiftens storlek beror på den rättssökandes inkomster och ekonomiska tillgångar. Rättshjälpsmyndigheten beviljar rättshjälp. Den rättssökande ska inge en ansökan om rättshjälp till myndigheten i den domkrets (dvs. överrätts domkrets) där advokatens kontor finns. I praktiken görs ansökan ofta av advokaten, om han eller hon redan har anlitats före ansökan om rättshjälp. Vidare ska ett intyg om inkomster och tillgångar (erhålls från kommunen i hemvistorten) uppvisas. Detta intyg ska bifogas ansökan till rättshjälpsmyndigheten, som sedan utreder om den rättssökande har rätt till rättshjälp. Om så är fallet utfärdas en handling som visar att rätt till rättshjälp föreligger. Ansökningsavgiften sätts också ned i dessa fall. Rätt till rättshjälp föreligger också vid gränsöverskridande tvister, dvs. om sökanden bor i ett annat land än i Nederländerna. Detta följer av det europeiska direktivet om rättshjälp i gränsöverskridande ärenden. Rättshjälp kan med stöd av artikel 23A–23K i lagen om rättshjälp sökas via rättshjälpsmyndigheten i Haag med hjälp av det standardformulär som är bifogat direktivet och som är detsamma för alla medlemsstater. Vid behov kan rättshjälpsmyndigheten hjälpa till med valet av advokat.

19 Vilka åtgärder har medlemsstaten vidtagit, för att se till att de uppgifter som beskrivs i artikel 51 i underhållsförordningen kan utföras?

Inga ändringar har gjorts i enlighet med artikel 51 i förordningen.

Den här webbsidan hör till portalen [Ditt Europa](#).

Du får gärna [lämna synpunkter](#) på innehållet

This webpage is part of an EU quality network

Senaste uppdatering: 22/11/2021

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.